

Mirodnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inostranstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 60 din. Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo: Ljubljana, Gregoričeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregoričeva ul. 27. Tel. 47-81. Rokopisov ne vračamo. Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.959.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, petek 7. februarja 1941

Cena posamezni številki din 1'50

Ob drugi obletnici Cvetkovičeve vlade

37 vlad smo imeli v Jugoslaviji od 7. decembra 1918 dalje, ko je sestavljal Stojan Protić prvo jugoslovansko vlado. Povprečno je trajala ena vlada le pol leta in v zgodovini naših vlad je druga obletnica vlade prava redkost. Zato je tudi upravičeno, da ob tej obletnici spregovorimo par besed, zlasti še, ker je delo Cvetkovičeve vlade zvezano z velikimi notranjimi in zunanji dogodki.

Prva in največja zasluga te vlade je, da je ustvarila sporazum med Hrvatimi in Srbi in likvidirala najtežje notranje vprašanje Jugoslavije, ki je skozi dve desetletji vedno znova zaviralo razvoj države in narodnega življenja. Ker je bil sporazum dosežen z aktivnim sodelovanjem Slovencev, se more po pravici kvalificirati sporazum kot prvi narodni sporazum, ki je postavil Jugoslavijo na nove in neprimerno močnejše temelje. Ni sicer ta sporazum že čisto dovršen, vendar pa je že tako močno zgrajen, da ni več povratka na staro in nesrečno pot medsebojnih bojov. Samo tisti bo mogel doživeti v Jugoslaviji nove uspehe, ki bo znal sedanji sporazum še poglobiti in razširiti, nikakor pa ne tisti ki bi delal proti sporazumu. To je danes že izven debate.

Ni pa bilo veliko dejanje samo sklenitev sporazuma, temveč posebna vrednost sporazuma je v tem, da je bil sklenjen ob pravem času, moremo celo reči v zadnjem pravem času. Kajti če bi bil sporazum sklenjen le malo časa kasneje, bi morda bilo že prepozno. Tako pa je dal sporazum Jugoslaviji ono silo, da je mogla uspešno ohraniti svojo pozicijo ter obvarovati svojo nevtralnost in s tem obvarovati prebivalstvo pred trpljenjem.

Niso pa s sporazumom premagane še vse težave, temveč je ustvarjena le boljša podlaga, da se rešijo tudi vsa druga vprašanja v ozračju zaupanja. Vojni dogodki so pa prinesli poleg tega celo vrsto novih vprašanj, zlasti pa postavili v ospredje gospodarska vprašanja. Tudi ta se morejo rešiti uspešno le z nekakšnim novim sporazumom, ki bi se moral skleniti med političnimi in gospodarskimi ljudmi. Treba je doseči popolno sodelovanje gospodarskih in političnih činiteljev, da bo vladala med zasebno iniciativo in javno upravo popolna harmonija.

Zlasti pa se mora preprečiti, da bi birokratični aparat otežkoval ali celo onemogočil to sodelovanje. Birokratizem se ne sme uveljaviti kot tretji činitelj, najmanj pa kot tako močan činitelj, da bi diktil zasebni iniciativi. Dosedanje izkušnje so tudi dokazale, da naš birokratizem za takšno vlogo ni niti usposobljen, zato bi bilo čim bolj napačno, če bi se razpasel v škodo zasebne iniciative.

Kar danes potrebuje vsa država in vse prebivalstvo je to, da se more naše narodno gospodarstvo čim svobodneje razvijati, da more doživeti čim večji razmah in da ima čim več možnosti, da obvlada vse težave, ki izvirajo iz sedanjega težavnega položaja po svetu. Te potrebe gospodarstva morajo politični činitelji tem bolj upoštevati, gospodarski ljudje pa

čim bolj disciplinirano in tudi požrtvovalno podrediti svoje interese onim celote. Medsebojno upoštevanje interesov celote in gospodarstva mora biti podlaga za novi sporazum, za složno sodelovanje vseh političnih in gospodarskih činiteljev za dvig našega gospodarstva. Samo v tem je tudi jamstvo, da se bo zadovoljivo rešilo tudi težko vprašanje oskrbe in prehrane.

Ob drugi obletnici vlade, ki si je pridobila častni naslov vlade narodnega sporazuma, izrekamo željo, da bi se dopolnilo ta sporazum tako, da bi doživeli sporazum gospodarskega sodelovanja zasebno iniciative in javne uprave, da bi bile tudi na gospodarskem polju strnjene vse ustvarjajoče sile Jugoslavije, kakor so večinoma strnjene na političnem.

S tem se bo tudi vsebina narodnega sporazuma utrdila ter razširila, da bo sporazum še bolj trden in v še večjo korist Jugoslavije. Gospodarski krogi so že ponovno poudarili svojo pripravljenost, da v tem smislu delajo, naj bi bila njih dobra volja že enkrat v polni meri upoštevana in premagali bomo tudi še zadnje težave, ki nam jih nalagajo sedanjí napeti časi.

zavni organi, je še manj pričakovati to od nameravanih zajednic. Vendar ne bo vsaka zajednica imela še svoj statistični urad? Ali pa vse zajednice enega, država pa drugega. Ne! Statistika je stvar države in zato ta argument semu sploh ne spada.

4. Sodelovanje z vsakim posameznim uvoznikom ali izvoznikom bi bilo pretežavno. Pravilno! Zakaj pa se mora potem vsak zaregistrirati pri direkciji? Ali ne bi bilo enostavneje, da zadostuje registracija pri dosedanjih organizacijah uvoznikov in izvoznikov in bi direkcija delala samo s temi? Zakaj še nova organizacija zajednic? Ali so takse in pristojbine res tako odločilno važne? Tudi ta argument ne drži!

5. Zeleli pa bi, da bi držal 5. argument, da se namreč po vseh omejitvah mora pustiti trgovcem tudi nekaj pravic in tudi možnost sodelovanja. Zal ne vidimo, da so se jim pustile še kakšne pozitivne pravice, glede sodelovanja pa neprestano ponavljamo staro zahtevno, da se to mora uvesti. Ali pa pomenijo zajednice resnično sodelovanje? Ali ne bi bile le faktor 2. ali celo 3. vrste?

6. Tudi ta razlog bi pozdravili, da bi namreč intervencije države padle, če bi bila organizacija zajednic izvedena. Oprosti pa se nam naj, da v to zagotovo ne verjamemo. Prav nič ne verjamemo. Naše zbornice delujejo n. pr. zelo dobro, toda zaradi tega še državna intervencija ni niti za spoznanje zmanjšala. Isto bi mogle navesti tudi druge gospodarske organizacije.

Ne drži torej niti en oficijalni razlog, če pa je dober, govori proti zajednicam. Zakaj naj se torej te ustanove?

Ali res le zaradi novih bremen, novih pisarij, novih mest in novih taks?

Zato se pridružujemo medzborničnemu odboru v Zagrebu, da so nameravane zajednice nepotrebne in da je zato bolje, če se ne ustanove, njih funkcije pa dajo že obstoječim organizacijam, zlasti zbornicam.

Zajednice pa so tudi tehnično slabo zasnovane, kar se vidi iz ugovorov, ki so bili od prizadetih gospodarskih krogov izrečeni proti zajednicam.

Splošen odpor proti uvoznim in izvoznim zajednicam

Zajednice bi bile prekasne, predrage in preštevilne

V petek se začne v Beogradu velika konferenca med zastopniki direkcije za zun. trgovino ter zastopniki gospodarskih zbornic in drugih gospodarskih organizacij. Na konferenco je povabljenih okoli 100 ljudi, kar za uspeh konference ni ravno posebno priporočljivo, ker se na prevelikih konferencah le težko z vsoto temeljitostjo obravnavajo vsa vprašanja. Glavni predmet konference je vprašanje obvezne uvedbe uvozniskih in izvozniskih zajednic. V gospodarski javnosti njih nameravana ustanovitev ni bila dobro sprejeta. Tako jih je medzbornični odbor hrvatskih zbornic odklonil kot nepotrebne, poleg tega tudi kot predrage. Po mnenju odbora bi obstoječe gospodarske zbornice mogle same prevzeti vse delo teh zajednic. Zaradi močne pozicije hrvatskih gospodarskih organizacij je upati, da se vendar ne bo naše gospodarstvo še obremenilo z nepotrebnimi zajednicami, dasi to ni čisto gotovo, ker je znano, da se birokrati le zelo neradi odrečejo že zasnovanemu načrtu.

Kako se utemeljuje potreba zajednic

Direkcija za zun. trgovino je v načrtu uredbe o kontroli zunanje trgovine motivirala potrebo ustanovitve obveznih zajednic uvoznikov in izvoznikov z naslednjimi razlogi:

1. V vojnem času se ne more oskrba države prepustiti samo zasebnim firmam in njih težnjam po dobičku. Mnoge firme bi izvozile prevelike količine, ker se na potrebe države ne bi ozirale. Na drugi strani pa mnoge uvozniške firme ne bi uvozile državi potrebnih blaga, če ne bi imele tudi komercialnega interesa pri tem. Oskrba dežele mora zato s posameznikov preiti na splošnost. Prvi korak za to pa je, da se organizirajo uvozniki in izvozniki vsake stroke v strokovnih zajednicah, da kot organizirana celota skrbijo za oskrbo dežele.

2. Težkoče v zun. trgovini so danes tako velike, da jih posamezni gospodarski ljudje sploh ne morejo obvladati, če niso združeni v večjih organizacijah in če jih ne podpira država.

3. Občuti se pomanjkanje zasebne in drž. statistike pri določevanju uvoznih potreb in izvoznih viškov ter je zato potrebno organizirano sodelovanje zainteresiranih gospodarskih panog z drž. organi.

4. Sodelovanje države s tisoči uvoznikov in izvoznikov bi bilo preokorno in nepregledno. Če pa so vse sorodne firme združene po

strokah, je pregleda mnogo lažji ter tudi administracija boljša.

5. Če se pridobitniki po načrtu države omejujejo v njih poslih, se jim morajo dati tudi neke pravice in možnosti za sodelovanje.

6. Organizacija gospodarskih ljudi po strokah bo zmanjšala potrebo drž. intervencije, ki pa je danes zaradi neorganiziranosti izvozne ter uvozne trgovine nujna.

Odgovor na te razloge

Oficijalna utemeljitev uvozniskih in izvozniskih zajednic je morda lepo povedana, ne drži pa v nobenem oziru, zlasti pa je čisto brez podlage njena glavna argumentacija, ki se navaja v 1. točki.

Res je nemogoče v vojnem času prepustiti zasebnim firmam v zunanji trgovini vso svobodo. Toda kje pa je le ena firma, ki bi imela to svobodo? Za uvoz vsakega predmeta mora sleherna firma prositi za uvozno dovoljenje. Enako ne more niti en izvoznik prosto izvažati blaga in tudi že pred izbruhom vojne ni bila niti uvozna niti izvozna trgovina prosta. Nasprotno je res, da bi imeli mnogo manjše pomanjkanje surovin in tudi živil v državi, če bi se pustilo uvoznikom, da prosto uvažajo iz tujine blago. A te svobode niso imeli in zaradi nedoseženih uvoznih dovoljenj so morali celo že med vojno stornirati sklenjene kupčije. Ravno tako pa se je godilo tudi izvoznikom.

Cisto deplasirano je zato, če se utemeljujejo zajednice s tem, češ da se posameznim tvrdkam v vojnem času ne more pustiti popolna svoboda, ker te svobode že dolgo pred vojno niso imeli.

Še bolj odveč pa je govorjenje, da se ta svoboda ni smela dopustiti, ker da bi ti uvozniki le iz pohlepa po čim večjem dobičku uvažali blago. Razume se, da dober trgovec ne uvažuje blaga zato, da bi imel izgubo pri tem. Toda koliko so tudi posamezni trgovci tvegali, da so prišli do blaga in če se jim je kupčija ponesrečila, da so imeli izgubo, niso zaradi tega nič jadikovali, niso zahtevali nobenih subvencij, temveč nosili izgubo sami. Če že kdo očita dobiček, naj ne pozabi tudi na izgubo, ki je pri zunanji trgovini neizogibna. Zato je tudi dobiček potreben.

Sicer pa bi omenili v zvezi s tem oficijalnim razlogom samo še tole: Ali je sedaj, ko je večina uvoza in izvoza pod kontrolo ali celo monopolizirana, kaj boljše z oskrbo prebivalstva? Ali je bila prej ali sodaj oskrba boljša? Mislimo, da tu res ni potreben noben odgovor.

2. Res je, da so močne organi-

Kot naloge zajednic pa se navajajo v tej oficijalni razlagi naslednje:

1. da predstavljajo pri direkciji svoje člane.

2. da predlagajo razdelitev uvoznih oz. izvoznih kontingentov.

3. da po potrebi ustanove centralne za skupno nabavo oz. prodajo.

zacije izvoznikov in uvoznikov koristne. Toda v prvi vrsti za nje same, ne pa v isti meri tudi za celoto. To pa le mimogrede, čeprav bi bilo zelo hvaležno o tem vprašanju razpravljati do zadnje posledice, da bi se videla vsa šibkost te argumentacije.

Predvsem bomo odgovorili le na drugi del utemeljevanja, ko se pravi, da more samo krepko sodelovanje odpraviti velike ovire v zun. trgovini. V tem je na vsak način mnogo resnice. Ne pa vsa! Tako bi mogli navesti konkreten primer, da so zasebni izvozniki dosegli v Švici neprimerno višje cene ko pa državna ustanova, ko je vzel vso stvar v svojo roko. Podobnih primerov pa bi mogli navesti še več. Tudi razlog št. 2. — ne drži.

3. Še manj drži razlog zaradi statistike. Da te nimamo, je zasebna iniciativa že dostikrat kritizirala. Če pa niso mogli zbrati zadostnih statističnih podatkov dr-

Izvozniki proti zajednicam

Izvozniki, ki so zlasti zainteresirani na teh zajednicah, so v posebni spomenici na odločilne činitelje podali svoje ugovore proti nameravanim zajednicam. V glavnem pravijo:

Te zajednice niso praktično izvedljive. Izvozniskih panog je najmanj 30, od katerih pa nekatere nimajo več ko 20—30 izvoznikov. Proračun vsake zajednice bi znašal najmanj 120.000 do 160.000 din letno. Mnogi izvozniki tega bremena ne bi mogli prenesti. Zajednice pa so tudi nepotrebne, ker že obstoje strokovne sekcije v okviru

Združenja izvoznikov kr. Jugoslavije. To združenje bi moglo ustanoviti tudi nove sekcije, če bi bilo to potrebno. Sekcije bi bile glede svojega notranjega dela, razdeljevanja kontingentov itd. popolnoma avtonomne. Bile bi neprimerno cenejše od zajednic, ker bi se vsa uprava vodila po združenju. Direkcija pa bi občevala namesto s 30 zajednicami le z združenjem, kar bi zelo poenostavilo vse poslovanje. Vsa uprava bi veljala največ 10.000 din letno, ne pa 120.000 do 160.000 din, kar bi veljale zajednice.

Zajednic pa je nameravanih tudi preveč

Ostro se obrača proti nameravanim zajednicam tudi »Jugoslov. Kurir«, ki zlasti zavrača trditve, da bi bile potrebne zato, ker se ne more prepustiti oskrba le zasebnikom. Danes vendar sploh nihče ne more brez kontrole državnih oblasti uvažati ali izvažati. Pa tudi dobiček firm je danes z urad-

nimi ukrepi že reduciran na minimum.

A tudi sam načrt teh zajednic ne daje nobenega jamstva za njih dobro funkcioniranje. Nasprotno se more z gotovostjo trditi, da bi nameravanih 28 izvozniskih zajednic slabo delovalo na izvoz. Predvsem bi te pomenile za izvoznike

nove stroške. Najmanj 26 milijonov din na leto bi moralo gospodarstvo dati za te zajednice. Ustanavljanje izvoznih zajednic pa je tudi čisto iluzorno, če se istočasno ne ustanove tudi podobne organizacije za domači trg.

Sicer pa bi bilo treba najprej natančno ugotoviti, koliko izvoznih firm je sploh v državi.

Brez utemeljenosti je tudi določba, da en izvoznik ne bi smel biti včlanjen v več ko 2 zajednicah. V sedanjih razmerah in po nameravani grupaciji izvoznikov v zajednicah bi bilo na stotine firm, ki bi bile včlanjene v 5 in več zajednic. Tako se n. pr. za izvoz predmetov, ki spadajo v živino-rejo, predlagajo naslednje zajednice izvoznikov: 1. goveje živine, 2. svinj, 3. drobnice, 4. klavničnih proizvodov, 5. surove kože, 6. usnja, 7. perutnine in jaje, 8. sladkovodnih rib, 9. morskih rib, 10. ribjih konserv in 11. mlečnih proizvodov. Okoli 300 izvoznikov bi moralo biti včlanjeno v vseh teh 11 zajednicah, nekateri pa še v 12. zajednico sadnih in povrtninskih konserv.

Razdelitev strok v zajednici bi morala biti čisto drugačna. N. pr.: 1. izvoznikov žive živine, 2. klavničnih proizvodov, 3. kože, usnja, puha, dlake in drugih živalskih predmetov, 4. perutnine in jaje, 5. vseh vrst rib in ribjih konserv ter 6. mlečnih proizvodov.

Enako neupravičena je delitev izvoznikov zdravilnih rastlin v 3 zajednice ali pa delitev izvoznikov lesa in kemičnih proizvodov iz lesa v 2 zajednici.

Vse to kaže, da je ves načrt o zajednicah premalo preudarjen, da se more vse, kar naj bi dale zajednice, doseči na drug način mnogo enostavneje, praktičneje in ceneje.

Zato pa naj tudi te zajednice odpadejo!

Svet za zunanjo trgovino proti zajednicam

O nameravanih uvoznih in izvoznih zajednicah je razpravljalo tudi svet za zunanjo trgovino ter po daljši razpravi zajednice odklonil. Tako bo na današnji konferenci direkcija za zun. trgovino s svojim predlogom čisto osamljena, če ji seveda ne bodo priskočili na pomoč nekateri zastopniki ministrstev. Gotovo pa je to, da vse gospodarstvo te zajednice odklanja.

Seja Centralnega predstavništva v Beogradu

Danes v petek se začne v Beogradu seja Centralnega predstavništva zvez trgovskih združenj. Seja je ravno v času, ko je sklicana velika konferenca v direktoriju za zunanjo trgovino in ko je zlasti potrebno, da se glas naših trgovcev sliši. Seja Centralnega predstavništva je torej sklicana o pravem času.

Seje se udeležijo tudi delegati Zveze trg. združenj pod vodstvom predsednika Zveze Staneta Vidmarja. O seji bomo seveda poročali obširneje.

Načrt za oskrbo in prehrano

Kakor se poroča iz Beograda, se pripravlja načrt o oskrbi in prehrani ter je ta načrt v glavnih črtah tudi že izdelan. Po tem načrtu se bo uvedla kontrola proizvodnje, zalog, prodaje, potrošnje in cen. Da bi bila ta kontrola čim bolj uspešna, bi se vsa gospodarska podjetja, ki proizvajajo predmete prve potrebe, v prvi vrsti vsa podjetja kmetijsko-živilske stroke, tekstilne, usnjarske in obutvene in nekatere kemične industrije postavila pod direktno nadzorstvo ministristva za oskrbo in prehrano. Razširil bi se tudi seznam predmetov, ki so pod kontrolo. Nadalje se predvideva podroben popis vseh zalog pri proizvajalcih, trgov-

ih in potrošnikih ter poostrejenih ukrepov proti špekulaciji. Poostrene bi bile tudi vse kazni. Načrt vsebuje tudi predpise o racionalizaciji določenih predmetov z ozirom na razpoložljive količine. Načrt bi nadalje pospeševal domačo proizvodnjo ter uvoz neobhodno potrebnih predmetov. Tudi občinski preskrbovalni uradi bi bili reformirani. Njih število bi se pomnožilo, poleg tega pa povečala tudi njih kompetenca.

Silosil bodo letos začeli delovati

Čeprav je bila delavnost družbe za silose zaradi spremenjenih razmer zelo otežkočena, je vendar mogla družba zgraditi prve silose ali jih bo dozidala še letos. Skupno bo letos gotovih in že na razpolago okoli 20 silosov s skupno kapaciteto skoraj 80.000 ton. Tako sta bila adaptirana silosa v Pe-

trogradu (za 14.000 ton) in v Smederevu (za 2.500 ton). Dograjeni so silosi v Podgorici in Bijelinu, v katerih sedaj montirajo stroje ter dva silosa v Pančevu in Šabcu (za 20.000 ton). Nadalje bo letos gotovih 7 zbiralnih silosov in pet potrošniških. Za vse te objekte so razpisane licitacije za strojne objekte. Razpisana pa je tudi že licitacija za strojno opremo hladilnika v Brčkem in Šabcu ter za prekladalni silos v Sisku.

Prenos fondov na banovino Hrvatsko

Tudi na dravsko banovino naj se prenesejo fondi

Na kratko smo poročali v prejšnji številki, da je bila izdana uredba o prenosu ustrežajočega dela centralnih fondov na banovino Hrvatsko. Nobenega dvoma ni, da je ta prenos upravičen, ker je tudi formalno utemeljen po določbah uredbe o banovini Hrvatski.

Pravilno pa bi bilo, da bi tudi druge banovine bile deležne iste ugodnosti, zlasti pa dravska banovina, ki je v vsakem pogledu popolnoma zaokrožena enota. Potrebna bi bila zato uredba, da bi se sploh vsi centralni fondi razdelili na banovine, in sicer po vplačilih, ki so jih posamezne pokrajine vplačale. Da je to edini pravični ukrep, je jasno, kajti jedro vseh vplačil v fond je to, da zbere dotični, ki plačuje v te fond, vsoto, s katero more izvršiti večja dela.

Teh centralnih fondov je silno veliko, tako veliko, da za mnoge javnost komaj še ve. V te fond se stalno stekajo razna vplačila, kako pa se potem ta denar tudi porablja, o tem se sliši zelo malo. Naravno je zato, da vlada v javnosti veliko nezaupanje do teh fondov in da je zlasti v prečasnih krajih močno utrjeno mnenje, da je vsak v fond vplačani denar za plačnike za vedno izgubljen. Čisto drugače pa bi bilo, če bi javnost vedela, kako se ti fondi porablja. Če bi se redno objavljali pregledi o izvršenih izplačilih, potem bi javnost videla, da denar, vplačan v fond, ni izgubljen, temveč da se koristno porabi. Če bi se seveda tudi v resnici koristno porabil? Dostikrat je ta dvom prav gotovo upravičen.

Če bi se vsi ti fondi upravljali v banovinah, bi bila v tistem hipu tudi kontrola nad uporabo teh fondov vse drugačna kakor pa je danes. Samo nekaj teh fondov naj navedemo in takoj je jasna upravičenost naše trditve: fond za zgraditev kazenskih in podobnih zavodov, za popraviljanje sodnih poslov, za pospeševanje tujkega prometa, za pospeševanje industrije in obrta, narodni zdravstveni sklad, za podpiranje zidanja uradnih stanovanj, za pogozdovanje, posebni sklad za zgraditev stadionov in športnih vežbališč, za prehrano sirot, itd., itd.

Vsi ti fondi bi se prav lahko razdelili na posamezne banovine in nobene potrebe ni, da bi se ti fondi upravljali le centralno. V vseh banovinah bi se mogli dohodki teh fondov uporabiti najmanj tako ekonomično in koristno kakor: se uporabijo pri centralnem upravljanju, najbrže pa bi se uporabili še mnogo bolj.

Poleg tega pa bi se tudi silno

poenostavila uprava teh fondov, ki bi se mogla dodeliti onim uradom, v katerih pristojnost po svoji naravi spadajo. Same pridobitve bi se dosegle in ustrezno bi bilo tako onim, katerim so ti fondi namenjeni, kakor tudi onim, ki vplačujejo v te fond.

Na vse zadnje pa je treba tudi s stališča enakopravnosti zahtevati, da se ti fondi razdele na banovine. Če ima ena banovina že to pravico, ni razloga, da je ne bi imele tudi druge banovine. Na vsak način pa mora zahtevati za sebe isto pravico tudi dravska banovina, ki plačuje v mnoge teh fondov relativno največ, dobiva pa relativno iz mnogih najmanj.

Tako iz razlogov dobrega gospodarjenja z javnim denarjem, ko tudi iz razlogov dviga ljudskega za panja v delo oblasti ter radi večje kontrole javnosti je neobhod-

no, da se fondi prenesejo na banovine, ker bodo šele s tem mogli v polnem obsegu uspešno služiti namenu, zaradi katerega so bili ustanovljeni.

Potrebno bi zato bilo, da bi tudi banjski svet dravske banovine na svojem bližnjem zasedanju to zahtevo naglasil. Vsa slovenska javnost bo njegovo zahtevo podprla, ker je utemeljena, pravična in koristna.

100 milijonov din dobi Hrvatska iz fondov

Po uredbi o prenosu fondov na banovino Hrvatsko se razdele oni fondi v ministrstvih, katerih posli so bili preneseni na banovino Hrvatsko. Od vsakega takšnega fonda bo dobila banovina Hrvatska 20 %, kar bo dalo skupno okoli 100 milijonov din.

Kaj je s trgovinskimi pogajanimi s Španijo?

Naše gospodarstvo težko občuti, ker niso urejeni naši trgovinski odnosi s Španijo, ki je bila pred izbruhom španske državljanske vojne naš dober odjemalec. Zato so gospodarski krogi že ponovno predlagali, da se obnove trgovinska pogajanja s Španijo in sklene nova in prepotrebna trgovinska pogodba. Toda vsa ta prizadevanja gospodarskih krogov so ostala dosedaj brezuspešna in s Španijo nimamo obnovljene trgovinske pogodbe, odkar je izbruhnila španska državljanska vojna. Vsa trgovina s Španijo se je dosedaj razvijala le na podlagi 100 odstotnih zasebnih kompenzacij. Sedaj pa je naša Nar. banka naenkrat zahtevala, da se 10% kompenzacijskih izplačil porabi za kritje naših starih terjatev v Španiji. Španske oblasti pa na te odbitke ne pristajajo, temveč zahtevajo, da se najprej ugotovi višina naših terjatev in uredi njih plačevanje s posebno pogodbo. Španski gospodarski krogi so zato svetovali našim pridobitnikom, da prevzamejo iniciativo za obnovo trgovinskih pogajanj med Španijo in Jugoslavijo.

Naši gospodarski ljudje so to tudi storili, toda obnove pogajanj še vedno niso mogli doseči. Težkoča je baje v tem, ker nam more nuditi Španija le malo blaga, ki ga res nujno potrebujemo. Tako bi mogli dobivati iz Španije predvsem kolonijo in plutovino. To pa da ne more biti ekvivalent za naš les. Mišlimo pa, da ta argument nikakor ni dovolj tehten, da se ne bi trgovinska pogajanja obnovila, ker je naše lesno gospodarstvo na španskem trgu močno interesirano, poleg tega pa brez obnove trgovinske pogodbe tudi ne moremo priti do plačila svojih terjatev.

Po vesteh iz Beograda je vendarle upanje, da bo prodrlo pravilno stališče in da se bodo trgovinska pogajanja s Španijo kmalu obnovila. Pogajanja bodo v Beogradu, ker so bila dosedaj pogajanja že dvakrat v Madridu.

Politične vesti

Madžarski parlament je sprejel tudi v 3. branju zakonski predlog o jugoslovansko-madžarskem prijateljstvu ter predlog o pristopu Madžarske k berlinskemu trojnemu paktu.

Iz Turčije demantirajo vesti, da bi ostala Turčija mirna, če bi nemške čete vkorakale v Bolgarsko. Turčija vztraja pri svoji politiki neomajno.

Bagrijanov je podal razloge za svoj odstop. Dejal je, da mu je večina sobranja pritrjevala, ko je govoril o potrebi uvedbe načrtnega gospodarstva, ki pa je nemogoče, če nima Bolgarska zagotovljenega odjema za svoje deželne prijatelje. V razgovoru z min. predsednikom Filovim pa se je prepričal, da drugi ministri niso istega mnenja ko on. Ker je prepričan, da je danes enotnost naroda nujno potrebna, zlasti pa vlade, je odstopil, da je vsaj vlada enotna.

V Berlinu izjavljajo, da je odstop ministra Bagrijanova samo

v Angliji. Ob koncu svojega govora je dejal: Leto 1941. bo težko in najbolj pomembne faze vojne se bodo najbrže odigrale na morju. Vse razloge pa imamo, da smo optimisti glede leta 1942.

Wendel Willkie je podal tik pred odhodom iz Anglije novinarjem izjavo, v kateri je naglasil, da je nemškega pokolenja in da so se njegovi predniki izselili iz Nemčije pred 90 leti, ker so hoteli živeti kot svobodni ljudje. Pisali so se takrat Wilke, Ponosen je na svoje nemško ime in kakor njegovi predniki sovražili nasilje. V Ameriki bo storil vse, kar je v njegovi moči, da bo dobila Vel. Britanija vso podporo v borbi za njeno in ameriško svobodo. Willkie je nato z letalom odpotoval v Lizbono, od tu pa še isti dan s Cliperjem v Ameriko.

Za ameriškega veleposlanika v Londonu je bil imenovan John Winant, bivši ravnatelj Mednarodnega urada za delo v Zenevi.

Prefekt pariške policije Langeron je bil odstavljen in aretiran, ker ni posvečal zadosti pažnje pristavsem generala de Gaullea.

V Rimu so bile velike dijaške manifestacije za zvezo Nemčije in Italije ter za Mussolinija in Hitlerja. Demonstracije so bile odgovor na angleške trditve o protivnojem razpoloženju italijanskega prebivalstva.

Italijansko poročilo poroča, da so italijanska letala razpršila neke angleške motorizirane čete v Libiji. V Afriki so srdite borbe okoli Keren. Tri angleška letala so bila sestreljena. Neka ital. podmornica je potopila štiri trgovske ladje.

Reuter poroča, da so angleške čete že zapadno od Cirene in da se sovražnik vedno hitreje umika proti zapadu. Angleška letala sovražnika neprestano zasledujejo.

Na eritrejski fronti so se začeli boji za Keren, kjer dajejo italijanske čete močnejši odpor. Čiščenje v okolici Barentuja in Agordata se nadaljuje ter je bilo zopet ujetih več sto sovražnikovih vojakov. Angleži poročajo nadalje, da prodirajo njih čete tudi v Abesiniji in sicer tako v smeri iz Sudana kakor tudi iz Kenije.

Angleži poročajo, da so njih čete prodrle na enem kraju že do mesta Keren v Eritreji je bilo dosedaj ujetih 1500 ital. vojakov.

Zastopnik grškega gen. štaba je izjavil v običajnem razgovoru z novinarji, da imajo grške čete na albanski fronti še vedno iniciativo v svojih rokah. Grške čete so znova osvojile neke strateško važne položaje.

V Tepeleniju so izbruhnili veliki požari, kakor poroča atenski radio. Smatrajo te požare kot dokaz, da pripravljajo Italijani svoj umik iz mesta.

33 vodilnih italijanskih fašistov, ki pripadajo disciplinskemu odboru stranke, se je prijavilo za prostovoljsko službo v italijanski vojski.

Zračni boji na zapadnem bojišču so znova oživel. Angleži so bombardirali Porurje in Düsseldorf ter francoska pristanišča, Nemci pa London, Liverpool in druga mesta.

Matična ladja »Illustrouse« je prispela iz Malte v Aleksandrijo. Angleško poročilo pravi, da je bila ladja pri zadnji bitki ob Siciliji zadeta od 500 kg težke bombe, 80 mornarjev je bilo takrat ubitih, 20 letal pa uničenih. Na Malti so ladjo toliko popravili, da je mogla sedaj sama napraviti dolgo pot v Aleksandrijo.

Nemci so začeli ob Kanalskem prelivu uporabljati topove, ki mečejo več ko 60 km daleč granate. Nekateri vasi v južni Angliji se bodo morale zaradi tega evakuirati.

Angleška letala so podnevi napadla zasedene kraje v Franciji. Ta dnevi napad smatrajo Angleži kot velik uspeh. Nemci pa nasprotno trde, da o tem ne more biti govora, ker da je bilo sestreljenih 17 angleških letal, kar je z ozirom na primeroma majhno število angleških letal zelo mnogo.

Rooseveltov odposlanec polkovnik Donovan je iz Ankare, kjer se je sestel z vodilnimi turškimi državnikmi, odpotoval v Palestino.

Reprezentančna zbornica bo najbrže še do konca tega tedna sprejela Rooseveltov predlog.

Svjetski veleposlanik v Londonu je protestiral pri angleški vladi, ker so angleške ladje zadržale pri Falklandskih otokih neko sovjetsko ladjo s tovorom za Vladivostok.

Na Kubi so pripravljali poveljnik vojne mornarice in več višjih oficirjev državni udar. Predsednik Batista pa jih je prehitel in jih dal aretirati. Mir je sedaj zopet vpostavljen.

Japonski zun. minister Macuoka je izjavil na seji proračunskega odbora, da odnosi med Japonsko in Združenimi državami Sev. Amerike še nikdar niso bili tako slabi ko sedaj. Združene države da nikakor nečesto razumeti pravih namenov Japonske. Trojni pakt, ki je še nadalje osnova japonske zun. politike, ni naperjen proti nikomur, ker da je pakt miru.

barva, piesira in kemične snazi obleke, klobuke itd. Škrobi in svetloka srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3

Telefon št. 22-72.

Angleški konzulat v Ljubljani

Te dni je začel poslovati v Ljubljani angleški konzulat za dravsko banovino, ki je spadala doslej v območje angleškega gen. konzulata v Zagrebu. Za prvega konzula je bil imenovan Leonard Cecil Pettit, ki je prisel v Ljubljano in prevzel posle. Pisarne angleškega konzulata so na Tyrševi cesti 15.

Pred kratkim je prišel v Ljubljano tudi angleški poslanik na našem dvoru g. Campbell v spremstvu angleškega gen. konzula v Zagrebu ter obiskal novi konzulat ter Angleški klub. Poslanik je bil s svojim obiskom v Ljubljani zelo zadovoljen.

Izvoz lesa v Nemčijo

Dogovor o cenah

Nemško-jugoslovanski odbor za lesno in gozdno gospodarstvo se sestane verjetno sredi meseca marca ter je treba do tedaj pripraviti gradivo za razprave v tem odboru. Med glavnimi vprašanji, ki se obravnavajo na sestankih navedenega mešanega odbora, je **dogovor o cenah** za mehki rezani les. Izgleda, da je bil dogovor o cenah v zadnjem času precejšna ovira za uspešen razvoj našega izvoza mehkega lesa v Nemčijo, in to navzlic temu, da uživa blago, ki je obseženo v dogovoru o cenah, carinski preferencial. Zato se je pokrenil predlog, da se do nadaljnega odstopi od dogovora o cenah za mehki rezani les ter da se to stališče sporoči pristojnim mestom.

Izvoz mehkega rezanega lesa v Turčijo

Direkcija za zunanjo trgovino je sporočila Zvezi industrijev v Ljubljani, da se Turčija resno zanima za uvoz 100 do 150 tisoč kub. metrov mehkega rezanega lesa iz naše države. Po informacijah direkcije za zunanjo trgovino se zahtevajo sledeče mere: debeline 12, 18, 24, 38 in 48 mm; dolžina 4 m s tem, da sme prodajalec priključiti 25% desk dolžine 2, 2'50, 3, 3'50, 4'50, 5, 5'50 in 6 m. — Za morale je določeno, da se dobavijo v običajnih merah, vendar sme biti 10 do 15% v raznih dolžinah.

Blago bi se plačalo v svobodnih devizah fob Solun.

Direkcija za zunanjo trgovino obljublja, da bo še sporočila podrobnejše podatke.

Pnevmatika iz Francije

V drugi polovici februarja se pričakuje, da bo poslana v našo državo iz Francije druga pošiljka avtomobilskih gum, ki jih bomo dobili kot kompenzacijo za nekatero naše proizvode. Ves kontingent znaša 2200 kosov, od katerih je za banovino Hrvatske rezerviranih približno 600 kosov. Od prve pošiljke je ostalo na ozemlju banovine Hrvatske okoli 870 kosov, ostale pa je razdelilo trgovinsko ministrstvo na posamezne banske uprave. Nova pnevmatika je za tovrstne avtomobile in za avtobuse.

Kaj je s pravilnikom o imenovanju trgovinskih atašejev?

Tako sprašuje »Jugoslov. Kurir« in mi so moremo njegovemu spraševanju le pridružiti. Ta pravilnik bi se moral namreč že davno izdati, a se že eno leto o njem nič ne sliši. Kljub temu pa se ravno v zadnjem času imenujejo novi trgovinski atašejji. Nikakor ne tajimo, da so bila nekatera imenovanja zelo posrečena, vendar pa je prav, da imamo pravilnik, ki bi onemogočil, da bi se imenovali za trgovinske atašejje ljudje, ki nimajo potrebnega vpogleda v naše gospodarstvo in njegove potrebe. Kot trgovinski atašejji so nam potrebni ljudje, ki bodo našemu gospodarstvu v korist, ki bodo mogli podpirati prizadevanje naših uvoznikov in izvoznikov. Nikakor pa ni potrebno, da imajo tudi posebno diplomatsko kvalifikacijo.

Zakaj to?

Nova vprašanja na odločujoče činitelje

Iz vrst trgovcev prihajajo vedno nove pritožbe o poslovanju naše aprovizacije. Posebno pogostne so pritožbe zaradi dodelitve sladkorja.

Rečeno je, da se mora dodeljevati sladkor v onih količinah, ki se je potrošil v l. 1939. Vsi potrošniki to vedo, vsi potrošniki od trgovcev zato tudi zahtevajo te količine. Trgovci pa teh količin ne dobe! Kako naj potem dajejo potrošnikom one količine do katerih imajo ti pravico, kajti sladkorja je bilo zadostno proizvedeno, poleg tega bo še Hrvatska uvozila 1200 vagonov sladkorja iz Slovaške.

Tako nam piše trgovec iz Gorenske: V letu 1939. sem dobival mesečno po 40.000 kg sladkorja. Sedaj pa se mi je dodelilo samo 15.000 kg.

Zakaj tako malo?

Kako pa naj postrežem strankam z enakimi količinami, ko pa sem sam dobil skoraj trikrat manj?

Drugi trgovec iz krškega okraja je dokazal s tovarnimi listi, da je prejel v letu 1939. 24 vagonov sladkorja. Sedaj pa je dobil le 12 vagonov.

Zakaj to? Kdo je tega kriv, ker je — kakor je poudarjeno — sladkorja dovolj.

S Posavja sta dva trgovca dobila le polovico tega sladkorja, kakor pa sta ga zahtevala na podlagi predloženih tovarnih listov.

Zakaj nista dobila vse količine?

Ali je morda krivda na sladkorni centrali? Ali se morda dodeljuje samo količine, ki jih je kdo kupil pri sladkornem kartelu?

Če se to dogaja, potem bi bila to težka napaka, kajti tisti, ki dodeljuje blago, mora dodeljevati pravilno in brez ozira na to, ali je bil kdo njegov odjemalec ali ne.

Ali pa se daje trgovcem sladkorja manj, da se ga daje več drugim. Morda celo zadržam, ki jih leta 1939. sploh še bilo ni? Tudi to bi bilo skrajno nepravilno ali pa je brez vsake cene predpis, da so odločilne porabljene količine v letu 1939.

Podobno je pa tudi z drugimi predmeti. Tako vemo, da so dobili nekateri grosisti mnogo manj riža, kakor bi ga pa morali dobiti. Nekateri celo cele tri četrtine manj, pa čeprav so dokazali, da so v letu 1939. dejansko dobili te količine.

Ali so morda krive napačne razdelitve luščilnice riža? Ali niso upoštevali onih, ki so sami direktno uvozili riž iz tujine? Na vsak način se mora tudi to preiskati, ker ne gre, da bi bili kaznovani tisti, ki so z uvozom poskrbeli za zdravo konkurenco in s tem za nižje cene.

Mnogo pritožb pa je tudi zaradi delovanja občinskih preskrbovalnih odborov.

Znani so nam primeri, ko nekateri člani teh odborov pozabljajo, da morajo svojo novo funkcijo opravljati objektivno in da so bili občinski preskrbovalni odbori ustanovljeni le zato, da čim bolj olajšajo pravilno razdelitev živil in blaga, ne pa da svojo moč zlorabljajo v to, da pospešujejo zadržane na škodo trgovine. Brez sodelovanja trgovine bi zlasti v večjih krajih vsa aprovizacijska akcija doživela neuspeh, zato pa bi bilo skrajno lahkomišelnost za samo aprovizacijsko akcijo, če občinski preskrbovalni uradi ne bi bili pravični in korektni do trgovcev.

Naj nadzorna oblast poskrbi, da se podobni primeri ne bodo obnovili.

Nekateri občinski preskrbovalni uradi so tudi silno nesrečno se-

stavljeni. Brez vsega je jasno, da je glavna naloga teh odborov, da skrbijo za prehrano prebivalstva. Naravno bi zato bilo, da bi bili v teh uradih predvsem ljudje, ki se na vprašanja prehrane razumejo. Zato bi morali biti člani teh odborov v prvi vrsti ljudje, ki proizvajajo ali posredujejo živila. Zato ni logično, če je v tem uradu trgovec s steklom, špece-rist pa ne.

Mislimo, da je tudi to evidentno!

Aprovizacijska akcija je resna in težka naloga, ki se more izvesti le s sodelovanjem najboljših ljudi, ki so s srcem pri stvari.

Zakaj se vedno ne gleda na to? Kajti brez tega morajo biti neuspehi.

Položaj na trgu kož vedno težji

Pred dobrim tednom smo objavili dobro utemeljeno spomenico, ki sta jo skupno naslovile na gospoda bana dr. Natlačena Zveza trgovskih združenj za trgovce s kožami in Zveza industrijev za usnjarske obrate. V tej spomenici se opozarja, da bodo morali

usnjarski obrati ustaviti svoje obratovanje, če se razmere na trgu ne zboljšajo in če se ne ukrenejo naslednji ukrepi: 1. da se določijo pooblaščen zbiralci surovih kož, 2. da smejo mesarji in klavnice prodajati surove kože le trgovcem, 3. da se ustanovi centrala za nakup in razdelitev kož in 4. da velja to za vse vrste kož razen za kože drobnice.

Vsi ti predlogi so bili v spomenici tudi tehtno utemeljeni in pričakovati je bilo, da bodo tudi hitro izvedeni, zlasti še, ker se je položaj na trgu s kožami kar naprej slabšal in se slabša še danes, da so dosegle surove kože že ceno 35 din. Poleg tega vedno bolj cvete tihotapstvo in nevarnost je, da bo naša dravska banovina s svojo zelo razvito usnjarsko industrijo brez potrebnih surovin. To bi bil hud udarec za naše gospodarstvo, ker bi morala ena naših važnih industrij in obratov prenehati s delom.

Zato znova opozarjamo na spomenico trgovcev s kožami in usnjarskih podjetij in apeliramo na odločujoče činitelje, da to stvar čim prej rešijo.

Poštna hranilnica v letu 1940.

114 milijonov dinarjev čistega dobička

Poštna hranilnica je zaključila l. 1940. s prav uspešnimi rezultati. Njena računa bilance ter zgube in dobička sta pregledana in odobrena po Glavni kontroli ter izkazujeta za preteklo leto čisti dobiček v znesku 114,2 za 35,5 milijona din več kakor v l. 1939.

Porast čekovnega prometa

Posebno močno je narasel čekovni promet P. H. Navzlic različnim močnjam v gospodarskem življenju je bilo odprtih 710 novih čekovnih računov ter se je njihovo število povečalo na 26.093. Vsota čekovnega prometa se je povečala za 33% proti preteklemu letu in dosegla 134,7 milijarde din. Se v večji meri so narasle vloge na čekovnih računih, in sicer za 65%, da so znašale konec leta 3,34 milijarde din. Izplačila s prenosi so prav tako v porastu: 59,53% od celotnega čekovnega prometa proti 56,65% v prejšnjem letu. Ta visok povečanje dokazuje odlično delovanje čekovne službe P. H.

Promet P. H. v inozemstvu je v stagnaciji, toda iz Amerike so še dalje prihajale pošiljke naših izseljencev: skupaj 306.859-14 dolarjev ali din 20.492.432-24.

Pred 300 leti

so se pripisovale z Rogaško slatino dosežena zdravljenja neki tajinstveni sili.

Danes

je ta zdravilna moč znano-stveno ugotovljena. Je to blagodar narave trpečemu človeštvu.

Pa tudi za zdrave

je Rogaška slatina neprecenljiva za ohranitev zdravja. Tudi vam bo Vaš organizem poplačal z večjo odpornostjo, če namesto druge pijete Rogaško slatino!

vrednostnih papirjev, v prvi vrsti obveznic državnega posojila za javna dela in državno obrambo in je na ta način pomagala pri izvedbi najvažnejših javnih del. Vplačane so popolnoma vse delnice Privilegirane d. d. za silose, da bi ta družba mogla zgraditi potrebne silose za žito in sadje. Razen tega je P. H. odkupila od PAB za din 12.500.000 njenih zadolžnic, ki prinašajo 3% obresti, da bi s tem olajšala kreditiranje kmetovalcev.

P. H. je posvečala veliko pažnjo povečanju svoje gotovine in je v tem popolnoma uspela. Dočim je imela konec l. 1939. skupaj gotovine in drž. bonov din 407.579.638, so se ob koncu l. 1940. ta likvidna sredstva dvignila na 911.032.740 dinarjev.

Razen tega so se zelo zvišali rezervni fond in ostali fond, ki z dotacijami iz prejšnjega leta znašajo din 276.641.253.

Dohodki in izdatki Poštne hranilnice

Dohodki P. H. so se v preteklem letu naglo povečali in dosegli vsoto din 182.351.076, izdatki pa so nasprotno padli za din 4.264.719 in znašajo din 68.066.108. Zaradi tako uspešnega gospodarjenja se je tudi sam čisti dobiček povečal za 45-23% tako, da je dosegel vsoto din 114.284.967. P. H. se je vedno izkazovala z zelo nizkimi režijskimi stroški, ki so v preteklem letu znašali din 28.346.723-89. Odpisi so prav tako minimalni, skupaj din 2.255.960'65 in predstavljajo redni odpis nepremičnin in inventarja, med tem ko na dubioznih terjatvah ni bilo izgub.

Bilanca P. H. je zaključena z vsoto din 4.634.463.168, za 40% več kakor v prejšnjem letu. Prav tako se je zvišal skupni promet in dosegel vsoto din 455 milijard din ali povprečno vsak poslovni dan 1,5 milijarde din.

Zunanja trgovina

Načrt za izvoz tanina v razne države je odobril svet za zunanjo trgovino.

Bolgarska bo izvozila v Slovaško 20 vagonov toaletnega mila, v našo domovino pa bo dobila kolofonijo za proizvajanje mila.

Turška vlada je odobrila kredit 200.000 dolarjev za uvoz kovinskega blaga. Od te vsote je namenjeno 120.000 dolarjev za uvoz cinkovih plošč iz Slovaške, ostanek pa za uvoz žebelj iz Švedske.

Tudi turška vlada je sklenila, da se uvedejo s 1. februarjem v vsej državi preskrbovalni uradi, ki naj zlasti skrbijo za prehrano prebivalstva in za zadostne količine industrijskih surovin.

Med Madžarsko in Nemčijo so se začela pogajanja glede nemških dobav premoaga Madžarski.

Madžarsko kmetijsko ministrstvo je sklenilo, da v najkrajšem času sezida na Sedmograškem velik silos za 200 vagonov žitaric in dve skladišči za jabolka za skupno 200 vagonov jabolka.

Novi ljudski kruh se uvede v vsej Romuniji 1. februarja. Hlebelj po 800 gramov se bodo prodajali po 11 lejev. Za peko ljudskega kruha se mora uporabljati s koruzo mešana pšenična moka. Ena petina moke mora biti koruzna. Prefekti imajo pravico, da uvedejo v svojem kraju tudi en dan, ko se sme prodajati samo kruh iz koruzne moke.

Snia Viscosa bo izplačala za preteklo poslovno leto 24 lir dividende od vsake delnice v nominalni vrednosti 250 lir.

Po uradnih podatkih je letos Italija pridelala 29,7 milijona stotov krompirja, za 5,2 milijona več ko l. 1939., pa čeprav se površina s krompirjem zasajene zemlje ni povečala.

V Sovjetski Rusiji je danes po poročilih sovjetskega tiska elektrificiranih 1870 kilometrov železnice. Večinoma so te železnice na Kavkazu.

Združene države Sev. Amerike imajo 1251 velikih oceanskih parnikov s 747 milijona brt ter 437 manjših parnikov z 234 milijona brt. Od skupne tonaže odpada 359 milijona brt na tovrstne, 264 milijona brt pa na ladje-cisterne. Lansko leto so prodale Združene države 100 ladij s približno enim milijonom ton tonaže. Novih ladij pa je bilo zgrajenih: 3 potniške ladje, 31 tovarnih ladij in 16 ladij-cistern.

V preteklem letu je P. H. nabavila za din 110.971.910 različnih

Denarstvo

V oktobru in v novembru so narasle vloge pri slovenskih hranilnicah

Po podatkih Zveze jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani so se tudi v oktobru in v novembru preteklega leta razvijale vloge pri 29 slovenskih samoupravnih hranilnicah ugodno. V oktobru se opaža povečanje vlog le za 1 milijon dinarjev na 990.829.952, zato pa so se v novembru dvignile skupne vloge kar za 27 milijonov na 1.017.835.514 din, od česar odpade na 123.650 hranilnih knjižic 752,2 milj. in na 1.689 tekočih računov 265,6 milijonov din. Vloge na knjižice so se povečale v oktobru pri 9 zavodih, v novembru pri 11, vloge v tekoč. računu v oktobru pri 5, v novembru pri 10 zavodih (izmed 20, ki vodijo tekoče račune), skupno stanje vlog v oktobru pri 8, v novembru pa pri 10 zavodih. Tudi število vlagateljev je naraslo v oktobru pri 8, v novembru pa pri 10 zavodih in znaša tedaj 125.184.

Kljub tedanjim nemirnim časom kažejo ti podatki prav razveseljivo sliko o delovanju naših hranilnic.

Zamenjava starih kovancev po 10, 2, 1 in 0-50 din

Stari kovanci po 2 in 1 din ter po 50 par se morejo zamenjati za nove še do 16. februarja.

Stari srebrniki po 10 din pa se morejo zamenjati še do 28. februarja. Po tem roku se ne bodo mogli več zamenjati.

Zamenjati se morejo pri blagajnah Narodne banke in vseh njenih podružnic, ko tudi pri drž. finančnih ustanovah, t. j.: pri glavni drž. blagajni, davčnih upravah, Poštni hranilnici, poštah itd.

Zaščita se je podaljšala Občni privredni banki v Petrogradu do 4. decembra 1941.

Carinski tečaji za mesec februar, po katerih bodo carinarice pri določevanju osnove za plačilo skupnega davka na poslovni promet in luksuznega davka preračunavale na dinarsko valuto vse fakture, ki se glase na drugo valuto in ne na valuto dežele izvora, so določeni takole: 1 angleški funt 165 din, 1 ameriški dolar 44'60 din in 100 švicarskih frankov 1.033 din.

L. 1940. smo proizveli 1114 kg zlata in 5162 kg srebra proti 1054 kilogramom zlata in 1482 kg srebra v letu 1939.

Ameriško finančno ministrstvo je ublažilo predpise glede blokiranja terjatev ljudi, ki žive v evropskih okupiranih državah. Vsaka taka oseba bo mogla v bodoče prejemati do 100 dolarjev mesečno za rodbino in po 25 dolarjev za vsakega rodbinskega člana, toda največ 200 dolarjev mesečno. Dosedaj je mogla prejeti največ 100 dolarjev mesečno.

Konkurzi - poravnave

Ustavlja se poravnalno postopanje v zadevi posestnika Antona Vajdiča v Ptuj.

Uvedeno je poravnalno postopanje o premoženju Zelenka Alojzija in Barbare, vrtnarja v Celju. Poravnalni sodnik dr. Farkaš, poravnalni upravnik odvetnik dr. Voršič. Narok za sklepanje poravnave 3. marca ob 9., rok za oglasitev do 25. februarja.

Iz združnega registra

Vpisale so se naslednje zadruge: Nakupovalna in gradbena zadruga z o. j. v Celju, Nabavna in prodajna zadruga z o. j. pri Sv. Petru pod Sv. gorami in Nabavna in prodajna zadruga v Vidmu ob Savi.

Uradoma se odreja prestanek in likvidacija zadruge »Združna mlečkarna v Ponikvi ob j. ž.

Razdružile so se in prešle v likvidacijo naslednje zadruge: Nabavljajna zadruga delavcev, nameščencev in obrtnikov v Mariboru, Zadruga elektrarna v Mekinjah in Kmetijska strojna zadruga v Trebnjem.

Uredba o likvidaciji Jugoslovanskega „Phönixa“ in odstopu njegovega premoženja

»Službene novine« z dne 31. januarja 1940. so objavile naslednjo uredbo:

Čl. 1. — (1) Z dnem uveljavljanja te uredbe preide »Jugoslovanski Phönix« (v bodoče le na kratko J. Ph.) v likvidacijo.

(2) Likvidacija se izvede na ta način, da se vse premoženje (aktiva in pasiva) J. Ph. po stanju ob uveljavljanju te uredbe prenese na Savez napretkovih zadruga za osiguranje, štednjo i privredu z. z. o. j. v Sarajevu in na Savez nabavljajških zadruga drž. činovnika z. z. o. j. v Beogradu (v bodoče skrajšano: Savezi).

(3) Prenos premoženja se izvrši po izvršeni oceni (čl. 2) s poedinskimi prenosi premičnih in nepremičnih dobrin, iz katerih obstoji to premoženje. Za poedinske prenose veljajo občni pravni predpisi (čl. 16.). Z izvedbo tudi zadnjega poedinskega prenosa se končuje likvidacija J. Ph., ki preneha obstojati. Prestanek se objavi v »Službenih novinah«.

(4) Kot odkodnino za odstop premoženja J. Ph. plačata Saveza 5.070.000 din.

Čl. 2. — (1) Stanje premoženja J. Ph. in njegovo vrednost na dan uveljavljanja te uredbe ugotovi najkasneje do 31. maja 1941. komisija, ki jo tvorijo po en predstavnik vsakega Saveza, po en predstavnik J. Ph., ministrstva za trgovino in industrijo ter ministra za finance.

(2) Matematične rezerve in prenosne premije se izračunajo po stanju dne 31. decembra 1940. Za razliko med tem stanjem in stanjem na dan prevzemanja celotnega premoženja se povečujejo pasiva v znesku, ki ga določi komisija.

(3) Proti oceni in ugotovitvi komisije ni pravnega leka.

Čl. 3. — (1) Fin. ministrstvo izda Savezoma zaradi izravnave aktiv in pasiv J. Ph. bone v oni meri, ki je potrebna:

a) da se obveznosti do zavarovancev, ki ustrezajo premijam, plačanim do 28. aprila 1936. pokrijejo povprečno s 70 % (čl. 7. odst. 2.),

b) da se obveznosti do zavarovancev, ki ustrezajo premijam, plačanim po 28. aprilu 1936. plačajo s 100%,

c) da se obveznosti do nameščencev, nastale iz pogodb o odpravnini in pokojnini, ki so bile sklenjene do 16. decembra 1936., poravnajo s 60 %,

č) da se obveznosti do nameščencev, ki temelje na obrtnem zakonu (II. del) poravnajo 100 odstotno,

d) da se vse ostale obveznosti, nastale do 28. aprila 1936. poravnajo s 70 % in

e) da se obveznosti, nastale po 28. aprilu 1936. poravnajo s 100%.

(2) Natančen znesek bonov se določa na podlagi ocene vrednosti celotnega premoženja (aktiv in pasiv) J. Ph., ki jo izvrši komisija (čl. 2.).

(3) Dokler se ocena ne izvrši, se določa začasno znesek bonov na 100.000.000 din. Razliko med to vsoto in natančno določeno v smislu prejšnjega odstavka dopolni v bonih ministrstvo za finance oz. bo za to razliko odtegnilo odvišen del bonov.

Čl. 4. — (1) Boni se izdajo v kosih, ki se glase na poldrugi milij. din in ki od dneva uveljavljanja te uredbe dajejo 5% obresti. 1. januarja vsakega leta dosepeva po deset takšnih kosov hkrati z obrestmi do dneva dospelosti. Deset kosov, izdanih za l. 1941., dosepeva 15. februarja 1941.

(2) Boni, ki se izdajo naknadno radi dopolnitve razlike med začasno določeno in dokončno ugotovljeno vsoto državnih obveznosti

(čl. 3. odst. 2. in 3.), dosepejo začeti s 1. januarjem 1951. na način, ki je predviden v prejšnjem členu.

Čl. 5. — (1) Kolikor bi bilo potrebno za poravnavo obveznosti navedenih v čl. 3. odst. 1. te uredbe, eskontirata Poštna hranilnica in Drž. hip. banka bone po nominalnem znesku s 5% obresti. Obstoj potrebe za eskontiranje ugotavlja minister za trgovino in industrijo.

(2) Boni se prisposodbljajo državnim vrednostnim papirjem, v katere se morejo po čl. 8. uredbe o nadzorstvu nad zavarovalnicami podjetji nalagati matematične rezerve.

Čl. 6. Z izročitvijo bonov Savezoma ugasnejo vse terjatve J. Ph. za menice, ki imajo akcept države, in sicer tako za one menice, ki v znesku 1.693.425,99 dolarjev služijo za pokritje matematičnih (premijskih) rezerv J. Ph. kakor tudi za one, katere je država na podlagi poravnave izmed drugih prejela od Losingerja in ki skupno znašajo 222.982,51 dolarjev.

Čl. 7. — (1) Saveza sta solidarno dolžna pokriti vse obveznosti J. Ph. v višini, ki je predvidena v čl. 3. odst. 1. te uredbe.

(2) Minister za trgovino in industrijo določi s pravilnikom (čl. 20.) natančen znesek odstotka, s katerim se priznavajo oz. pokrijejo pravice po zavarovalni pogodbi in ki ustrezajo vplačanim premijam do 28. aprila 1936. (čl. 3. odst. 1. točka a), in sicer tako: da ostanejo kapitalizirana in aktivna zavarovanja do 15.000 din prvotne zavarovane glavniice neokrnjena in da odstotek ostalih aktivnih zavarovanj (nad 15.000 din prvotne zavarovane glavniice) ne bo večji od odstotka, ki bo priznan, oz. po katerem bodo pokrita kapitalizirana zavarovanja nad 15.000 din.

Čl. 8. — (1) Poleg pravic iz prejšnjega člena morata Saveza priznati zavarovancem J. Ph. tudi vse druge pravice, ki izvirajo iz njihovih pogodb z izjemo onih, ki so ukinjene s čl. 10. odst. 1. uredbe o jugoslovanskem portfelju bivšega »Phönixa«, družbe za zavarovanje življenja na Dunaju (kasneje skrajšano: uredbe o jug. portfelju).

(2) Vse obveznosti, ki izvirajo iz zavarovalnih polic morata Saveza likvidirati neposredno s pogodbeniki oz. koristniki in njihovimi pravnimi nasledniki. Saveza priznavata tretjim osebam samo one odstopljene pravice, ki jih je sprejel J. Ph. na znanje s potrdilom na polici ali v posebnem dodatku.

(3) V roku dveh let po uveljavljanju te uredbe morajo vsi zavarovanci J. Ph. predložiti Savezoma svoje originalne police z zadnjo plačano premijsko pobotnico, da se more na polici izvršiti konvertiranje oz. ugotovitev obveznosti Savezov po predpisih te uredbe.

(4) Zavarovanci, ki jih je na območju kr. Jugoslavije prevzela bivša dunajska zavarovalnica »Phönix« od drugih zavarovalnic, izgube vse pravice iz pogodbe o zavarovanju, če v šestih mesecih po uveljavljanju te uredbe ne predložijo svojih polic v konvertiranje.

Čl. 9. — (1) Razen zavarovancem po storniranih zavarovanjih, ki so plačali premije za manj ko tri leta in ki sklenejo pri Savezih novo zavarovanje, morata Saveza po vplačilu prvotne premije za zavarovanje priznati bonifikacijo v višini 35 % od glavniice tega novega zavarovanja.

(2) Saveza sta dolžna, da reaktivirata vsako zavarovanje, ki je bilo kapitalizirano po 28. aprilu 1936., v kolikor dotični zavarovavec vplača razliko do polne pre-

* V »Službenih novinah« je očitno izpuščena besedica »ne«.

mijske rezerve na dan reaktiviranja in v kolikor se z zdravniškim pregledom po rednem obrazcu Saveza ugotovi, da je zavarovavec sposoben za sprejem v zavarovanje na način, ki je predviden v njegovem kapitaliziranem zavarovanju in do polnega roka, do katerega to dosepeva.

Čl. 10. — Terjatve proti J. Ph., ki ne izvirajo iz zavarovalnih pogodb in ki mu niso znane, se morajo prijaviti v treh mesecih po uveljavljanju te uredbe. Če v tem roku takšne terjatve ne bodo prijavljene, postanejo nične.

Čl. 11. — (1) Saveza morata matematične rezerve za prevzeta zavarovanja po tej uredbi pokriti v celoti z namembnim premoženjem (čl. 6. pravilnika o uvedbi in vodenju registra vrednosti matematičnih rezerv). Za to ko tudi za vse druge prevzete obveznosti odgovarjata Saveza s celotnim svojim premoženjem.

(2) Dokler se ne izvrši končna razdelitev premoženja J. Ph. (čl. 13. odst. 1.), služi to premoženje v prvi vrsti za kritje upnikov J. Ph.

Čl. 12. — Za časa trajanja likvidacije (čl. 1. odst. 3.) se izvršujejo obveznosti J. Ph. proti zavarovancem po uredbi o jugoslovanskem portfelju.

Čl. 13. — (1) Kot prevzemnika moreta Saveza premoženje J. Ph. razdeliti med seboj, vendar samo tako, da vsak od njih dobiva polovico aktivnih (dobrin in pravic) in polovico pasivnih (obveznosti, matematične rezerve) vrednosti, iz katerih sestoji. Ta razdelitev postane dokončna, kadar jo odobri minister za trgovino in industrijo in je objavljena v »Službenih novinah«.

(2) Dokler se premoženje med Savezoma ne razdeli, sta Saveza solidarno odgovorna za vse obveznosti, ki padajo na nju na podlagi te uredbe.

Čl. 14. — (1) O izvršitvi likvidacije J. Ph., njegovem premoženju in njegovem zastopanju skrbi odbor, ki ga tvorijo člani izvršnega odbora J. Ph. ter po en zastopnik vsakega Saveza.

(2) Nadzorstvo nad likvidacijo J. Ph. in delom likvidacijskega odbora izvršuje komisar trg. ministra.

(3) Dolžnosti članov upravnega in nadzornega odbora J. Ph. prenehajo z dnem uveljavljanja te uredbe.

(4) Službeno razmerje direktorja centrale v Beogradu in direk-

torjev podružnic J. Ph. v Zagrebu, Osijeku in Ljubljani prenehajo na dan uveljavljanja te uredbe, službeno razmerje ostalih nameščencev pa z dovršitvijo likvidacije J. Ph.

(5) Po izvršeni likvidaciji morata Saveza sprejeti v svojo službo najmanj dve tretjini nameščencev, J. Ph.

Čl. 15. — Komisija za oceno premoženja (čl. 2.) mora začeti svoje delo najkasneje v petih dneh po uveljavljanju te uredbe.

Čl. 16. — Prenos posameznih sestavnih vrednosti premoženja J. Ph. na Saveza ne podleži nikakim državnim in samoupravnim taksam.

Čl. 17. — Izdajanje novih polic, ko tudi spremembe in vinkulacije ter dodatki, ki jih izvršita Saveza v policah J. Ph. se oproščajo od vseh taks in doklad ter pristojbin.

Čl. 18. — Poslovanje Savezov z onimi zavarovanci J. Ph., ki niso člani zadrug v obeh Savezih, se ne smatra kot poslovanje z nezadružniki v smislu čl. 1. odst. (7) zakona o gospodarskih zadrugah.

Čl. 19. — Zavarovalna podjetja, ki imajo dovoljenje za poslovanje v kraljevini Jugoslaviji, morajo plačati zneske obrokov za 1937., 1938. in 1939. v smislu čl. 8. uredbe o jugoslovanskem portfelju na poseben račun v korist finančnega ministrstva pri Poštni hranilnici najkasneje do 15. februarja 1941.

(2) Ravno tako morajo zavarovalna podjetja najkasneje do 15. februarja 1941. plačati finančnemu ministrstvu na način, predviden v prejšnjem odstavku, tudi zneske vseh sodnih in drugih stroškov, ki jih je imel J. Ph. v zvezi s plačilom že razdeljenih in ugotovljenih zneskov obrokov, hkrati s 6% obrestmi.

(3) V kolikor zavarovalna podjetja v navedenem roku ne bi plačala zneske obrokov (čl. 1.) in stroškov (čl. 2.), se ti plačajo po predpisih o izterjanju neposrednih davkov.

(4) Po teh predpisih v korist finančnega ministrstva se bodo v bodoče pobirali tudi ostali letni obroki, predvideni v čl. 8. uredbe o jugoslovanskem portfelju.

(5) Pri določevanju tega dela zneska prispevka, ki ga po čl. 8. uredbe o jugoslovanskem portfelju plačata Saveza, se ne bodo upoštevale premije, ki izvirajo iz prevzetega portfelja J. Ph.

Čl. 20. — Podrobnejše določbe te uredbe za izvrševanje bo predpisal minister za trgovino in industrijo s pravilnikom. Trg. minister je tudi pooblaščen za avtentično tolmačenje tega pravilnika.

Čl. 21. — Uredba stopi v veljavo z dnem njene objave (t. j. 31. januarja 1941.).

Nemške državne železnice

Uprava nemških državnih železnic je tudi za lansko leto izdala začasen pregled o svojem delu. L. 1940. je bilo prvo polno vojno leto in je zato tem bolj zanimivo. Poročilo omenja tudi velike prevoze čet, ki jih je izvršila železnica. Poleg tega se je povečal promet zasedenim ozemljem ter z vsemi balkanskimi državami, katerih blagovni promet z Nemčijo se poslužuje skoraj izključno samo železnice. Velike naloge je morala premagati železnica tudi zaradi premagovnih dobav Italiji.

Omrežju nemških drž. železnic so bile lani priključene železnice v Eupen — Malmedy — Moresnet, Luksenburgu, Alzaciji-Lotaringiji ter nekatero zasebne železnice v sudetskem ozemlju in v starem rajhu.

Vsi dohodki železnic so se zvišali od 5,8 na 7,6 milijarde RM ali za 31%. Deloma tudi zaradi ukinitve vseh vohnih ugodnosti, samo za nekatera potovanja v tujino so se znova dovolile nekatere olajšave. Vojaški transporti pa se

prevažajo po najnižji tarifi. O višini izdatkov poročilo ne govori. Zvišanje izdatkov je nastalo v glavnem zaradi razširjenja omrežja, odstranitve vojnih poškodb. Dosežen pa je bil zadosten presežek izdatkov za kritje obratovalnih stroškov, dolgovne službe ter za dotacijo rezerv. Drž. blagajni so dale železnice 534 milijonov RM. Za finansiranje investicij, v glavnem za razširjenje omrežja in nabavo novih vagonov je bilo najeto posojilo poldruge milijarde RM. Dolgoročna posojila železnice so se povišala od 3'35 na 4 milijarde RM. Naložbena glavniica se navaja v višini 39, lastni kapital pa v višini 20 milijard RM.

Občni zbori

Prekmurska banka d. d. ima 67. redni občni zbor 3. marca ob 14. uri v poslovnih prostorih zavra v Murški Soboti. Na dnevnem redu so tudi volitve. Delnice se morajo položiti 8 dni pred obnim zborom.

Davčni svetovalec

Ugodnosti trošarinskih skladišč

G. I. K. v H. — Vprašanje: Zanimali ste pisali o ugodnosti trošarinskih skladišč. Prosim, da mi po možnosti te ugodnosti obrazložite.

Odgovor: Trošarinska skladišča imajo namen olajšati trgovino. So to shranila, v kateri se ob nadzorstvu trošarinskega oblastva spravljajo trošarinski predmeti brez plačanja trošarine, da se potem ali ob oddaji v promet ali potrošek trošarinijo, ali pa ob danih pogojih porabljajo ali izvažajo nezatrošarinjeni. Člen 23. trošarinskega zakona dobesedno pravi: »Da se olajšata trgovina s trošarinskimi predmeti in njihov promet, sme minister za finance ustanoviti trošarinska shranila, v katerih se bo shranilo in čuvalo trošarinsko blago tudi brez plačila trošarine, preden se da v promet ali potrošnja.« Z odločbo pristojne finančne direkcije se morejo v krajih, kjer ni državnih skladišč, osnovati zasebna trošarinska skladišča, za kar je treba izpolniti določene pogoje. Kakor vidite, je ugodnost v tem, da ni treba lastniku trošarinskega skladišča plačati trošarine že ob nakupu blaga, marveč šele ob oddaji dotičnega blaga v promet ali potrošnja. Finančne direkcije morajo predložiti vse prošnje za dovolitev zasebnega trošarinskega shranila na vpogled ministrstvu za finance.

Dopolnilna prenosna taksa od industrijskih zgradb

Družba z o. z. — Vprašanje: Naša obratovalnica je z zemljiščem vred, katerega poseduje, zavezana dopolnilni prenosni taksi, vendar si nismo na jasnem, ali pride za odmero v poštev tudi obratovalnica, ki je davka prosta.

Odgovor: Industrijske in obrtne zgradbe ali njih deli, t. j. delavnice, skladišča in pisarne (ne za stanovanjske namene) so trajno oproščene zgradarine. Take obratovalnice so proste tudi dopolnilne prenosne takse, ker taksna tarifa v odst. IV. pripombe 12 k tar. post. 12 k taksnemu zakonu pravi, da so vse nepremične imovine ali deli imovine, ki so trajno oproščeni zgradarine in zemljarine, oproščeni tudi od dopolnilne prenosne takse. Pri davčni upravi zahtevajte potrdilo, da je obratovalnica trajno oproščena zgradarine in to potrdilo priložite prošnji za oprostitev od dopolnilne prenosne takse.

Padajoča tendenca cen na svetovnem trgu

Popolnoma drugače ko v prejšnji svetovni vojni se razvijajo sedaj cene na svetovnem trgu. Visoko povečana proizvodnja oboroževalne industrije ni mogla povzročiti močnega dviga cen, temveč kažejo nasprotno cene z nekimi izjemami padajočo tendenco.

Razmere so se od zadnje svetovne vojne namreč znatno spremenile. Tako v kmetijski ko tudi v rudarski proizvodnji so se dogodile v zadnjih 25 letih velike spremembe. Vojna potreščina na aluminiju, kovinah za oplemenitve jekla in drugih kvalitetnih surovinah se je povečala, zato pa je padlo povpraševanje po mnogih drugih surovinah. Vzrok je tudi v tem, ker se je proizvodnja od l. 1918. silno povečala ter je glede večine predmetov dvakrat tako velika ko l. 1914. Istočasno z zvišanjem proizvodnje pa so padli proizvodni stroški, ker sta se mehanizacija in racionalizacija proizvodnje zelo povečali. Odkrila so se poleg tega številna nova ležišča.

Velika ponudba z majhnimi stroški proizvedenega blaga pa je za cene vedno nevarna, zlasti če ni povpraševanje močno, a to je v zadnjih 12 mesecih popustilo. Treba upoštevati, da je od srede julija 1940. dalje skoraj ves evropski kontinent zaradi angleške blokade od čezmorskih dežel odrezan. Poleg tega pa je tudi Vel. Britanija omejila svojo potrošnja na najbolj potrebne predmete. Povpraševanje evropskega kontinenta je torej padlo. To pa veliko pomeni, ker je evropski trg večinoma v normalnih letih absorbiral polovico svetovnih presežkov. Položaj na svetovnih trgih je torej ta, da v Evropi blaga manjka, v čezmorskih državah pa trpi gospodarstvo zaradi preobilice blaga. To je seveda moralo povzročiti padanje cen.

Ce se to padanje ne kaže vedno v isti meri, je treba upoštevati tudi to, da se v mnogih državah vzdržujejo višje cene umetno, samo z državno intervencijo. To velja zlasti za ameriško žito in bombaž. Če preidemo na razvoj cen za posamezne predmete, se nam nudi naslednja slika:

Žito in koruza

Cena pšenice je v l. 1940. znatno nazadovala, čeprav se je v zadnjem četrtletju nekoliko opomogla. Tako je padla pšenica v Win-

nipegu od 88'50 v januarju na 72'50 v novembru in 73'87 konec decembra, koruza v Chicagu pa je najprej padla od 58'50 v januarju na 56'62 v marcu, nato se je dvignila v juniju na 61'12, v septembru pa padla na 57'50 in nato v decembru zaključila z 62'62 centa.

Cene pšenici niso padle samo zaradi slabega povpraševanja iz Evrope, temveč tudi zaradi izredno dobre letine v čezmorskih krajih.

Trg kave

Je bil posebno prizadet zaradi evropske vojne. Evropski trg je še pred vojno absorbiral 10,5 milijonov vreč s po 60 kg, sedaj pa bo sprejel kvečjem 1 milijon vreč. Položaj za kavo se je nekoliko izboljšal, ker so se Združene države hkrati s 14 drugimi ameriški državami zavezale, da bodo v prihodnjih treh letih vzele po 15,9 milijona vreč. Ta kvota pa se more za 5% zvišati ali znižati. Položaj na trgu se je nekoliko omilil tudi zato, ker je bila letos žetev kave v Braziliji slaba ter dala namesto 21,8 le 17,0 milijona vreč. Vendar pa je ta številka dvakrat tako velika kakor sedanja prodaja Brazilije.

Kakao

Skoraj dve tretjini vse svetovne žetve kakava je v rokah britanske vlade, ki je pokupila vso žetev britanske zapadne Afrike in svobodne francoske zap. Afrike, da obvaruje proizvajalce pred propadom. Skupno je kupila Anglija 450.000 ton, od katerih bo mogla 100.000 ton porabiti doma, od 100—150 tisoč t bo mogla prodati v Združenih državah, velike količine pa bo morala uničiti. Zaradi britanske maksimalne cene ter slabih prevoznih razmer se je položaj na trgu nekoliko izboljšal.

Sladkor

Mednarodni trg sladkorja trpi zaradi ustavitve angleških sladkornih naročil v državah, ki niso v šterlinskem bloku, ker je bila Anglija v mirnih časih največji odjemalec. Samo v Niz. Indiji je kupila Anglija večje količine sladkorja, da podpre sladkorni trg.

Masti in olja

Prodaja živalskih maščob in rastlinskih olj ter oljnatih rastlin je padla zaradi blokiranja Evrope in cene so v padanju. V izvoz-

nih državah so zelo velike količine, ki ne najdejo nobenega odjema. Ta položaj tem manj presenja, ker se je po svetovni vojni proizvodnja olj silno dvignila.

Kovine

Neželezne kovine so v začetku l. 1940. v ceni padle, kasneje pa so se opomogle, razen bakra, čigar cena je bila ob koncu leta nižja kakor ob začetku. Kositer in zlasti cink sta pridobila v ceni, cene pa bi najbrže še bolj narasle, če ne bi ameriške oblasti zagrožile z intervencijo proti spekulativnim cenam.

Za neželezne kovine je imela zasedba Belgije velike posledice, ker je Belgija najodločilnejši trg za kovinske rafinacije. Zaradi izgube belgijskih rafinerij je bil velik del tujih bakrenih, svinčenih in cinkovih rud potisnjen v Združene države, ki so danes edina država, ki more stopiti tudi večje količine tujih rud. Anglija je krila svoje potrebe iz dežel britanskega imperija. Zaradi nakupa 100.000 ton bakra v Chileju se je tanjšajši trg nekoliko opomogel. Trg kositra je obvladal nakup 75.000 ton po Združenih državah, ki si hočejo ustvariti močne zaloge. Na vseh kovinskih trgih so ponudbe zelo velike, vendar pa to ne vpliva dosti na cene, ker je glavni del zaloga v trdnih rokah in ker se ponujajo predvsem koncentri, ki niso sposobni za trg. Izredno trdna pa je cena cinka v Ameriki.

Bombaž

Cena bombaža je bila čisto odvisna od ameriške državne intervencije. Potrošnja v Združenih državah se je sicer znatno povečala in dosegla 8 milijonov bal. Normalno pa se je gibal ameriški izvoz bombaža med 5 in 7,5 milijona bal, a bo v sedanji sezoni padel na 1—1,75 milijona. Upoštevati treba, da U. S. A. niso izgubile samo evropskega trga, temveč tudi same omejile izvoz v Japonsko, vrhu tega pa je Anglija zaradi deviznih težav kupovala bombaž predvsem v drugih državah. Združene države zato ne bodo mogle prodati vse svoje letošnje žetve (12,5—13 milijonov bal) ter bo verjetno izvozni presežek dosegel v tej sezoni 15 milijonov bal bombaža. Tako velikih zalog Združene države še nikdar niso imele. A tudi v drugih državah

treba računati z rekordnimi presežki.

Kavčuk

Na trg so najbolj vplivali veliki nakupi Združenih držav, ki si hočejo ustvariti velike zaloge, saj je kavčuk ena redkih surovin, ki jih Združene države še nimajo. Vsi nakupi so bili zaključeni po trdnih cenah, t. j. po 18—20 centov za libro cif U. S. A. ali po 17—18,5 centov fob nakladalno pristanišče. S temi stabilnimi cenami je preprečeno kolebanje cen. Svetovna proizvodnja kavčuka je v l. 1940. narasla na 1,40 milijona ton, kar pomeni rekordno višino.

Nafta

Najbolj je presenetil teoretike visokih cen za časa vojne razvoj cen za zemeljsko olje. V Ameriki so bile cene ves čas stabilne. Potrošnja v Ameriki je bila vse leto 1940. zelo visoka, zato pa je padel izvoz skoraj na polovico. Vzrok je znan: Evropa je od ameriškega trga odrezana, Anglija pa je krila svoje potrebe v drugih državah. Zaradi nenavadno velikih zalog bencina in surovega olja v Ameriki je naravno, da je cena padla.

Iz vsega tega sledi, da sedanja vojna ne povzroča na svetovnem trgu konjunktne cene, ker je proizvodnja zmogljivost velikanško narasla in da bo položaj na vseh trgih tem bolj težaven, čim več novih dežel bo zagrabila vojna. Ozdravljenje trgov se more pričakovati šele po sklenitvi miru.

Organizator

Stanovsko glasilo zasebnih nameščencev

Prinaša v svoji 1. letošnji številki naslednjo vsebino: Dr. Leon Svetek: Gospodarska špionaža in delovno pravo — Naši problemi: pokojninsko zavarovanje, bolniško zavarovanje, ostala soc. zaščita — Nameščensko pravo v praksi — Zavarovalno pravo — Naš stanovski pokret.

Silno veliko prostih mest v Nemčiji

Kako veliko prostih mest je v Nemčiji, se najbolj vidi iz časopisov. Tako je imela te dni »Frankfurter Zeitung« 13 strani samih oglasov za prosta mesta. Nekateri teh oglasov so bili precej veliki, kar dokazuje, da gre za dobre službe, kajti za slabo plačane nameščence se ne plačujejo dragi inserati. Seveda pa so ta prosta mesta le v zasebnem gospodarstvu.

Nakup in prodaja

Nakup in prodaja Če dobro pomislimo, tiči v teh dveh besedah jedro našega materialnega zemeljskega življenja. Človek je zdržema in v kakršni koli obliki kupec ali prodajalec in naj bo njegov poklic še tako idealen, temelji vsa obstojenost vedno na zameni dajatve in vračila. Ne bomo pa zašli tako daleč, da bi do zadnje podrobnosti o tem razpravljali, temveč omejili se bomo na to, da govorimo le o nakupu in prodaji v strogem smislu besede.

Kupovanje je umetnost, prodaja še večja. K dobri kupitvi spada zadovoljnost obeh delov: trgovec se mora veseliti, da je prodal blago s primernim dobičkom, kupec, da je pridobil nekaj dobrega za primerno ceno. Prodajanje in kupovanje temeljita dočela na tem soglasju izmenjave. Kadar je trgovec primoran, da mora prodati blago z nezadostnim dobičkom ali celo z izgubo, ali če ima kupec občutek, da je bil prekanjen, potem so to znaki slabe kupitve.

Čudno se mi zdi, da se pri nas mnogi trgovci iz katerih koli razlogov še vedno ne morejo odločiti, da bi blago zaznamovali z razločno vidnimi cenami, dasi je kup-

čevalu zelo všeč, če brez nadležnega spraševanja takoj izve za ceno tega ali onega predmeta. Zaznamovanja s tajnopisem napravijo kupca nezaupnega; kaj lahko se nagiba k domnevi, da koleba cena po zunanosti in nastopu tistega, ki nakupuje. To nezaupanje je mogoče osnovano na zmotni domnevi, toda kupujoči človek ima pač najraje, če vidi ceno razločno napisano. To velja posebno za blago, ki leži v izločbi. Izložbeno okno je ljubeznivi zapeljivec občinstva; nemo in vendar zelo zgovorno vabi mimoidoče, da ustavijo za nekaj trenutkov korak in si ogledajo razstavljeno blago. Velikokrat bi se radi hitro odločili, da bi kupili v izložbenem oknu razstavljene predmete, če bi bilo takoj razvidno, koliko velja; če pa ni cena jasno označena, se pogosto sramujemo, da bi stopili v trgovino.

Kdor življenje prav razume, za tega je tudi kupovanje vir veselja. Teško si je misliti kaj bolj prijetnega, kakor sprehajati se lep zimski večer po ulicah in ogledovati žarko razsvetljena izložbena okna. Moderna trgovska reklama smatra ravno razsvetljavo za eno najmočnejših privlačnosti in jo razvija v tako rezki in svetli obliči, da človeka skoro oči bole. Kakor

vabi luč ponoči večje, tako vabi razsvetljava kupec. Od preprostega predmeta do umetnine iz bronu ali marmorja ter do dragocenih diamanov leži tam za svetlimi zrcalnimi šipami razloženo vse, kar si poželi srce.

Vse prehitro pripravljenu, da ne rečemo lahkomisljenemu kupcu, ki kupuje vse po vrsti tudi čez svoje razmere, stoji nasproti oni, ki se rad obotavlja, ki ne obrne — kakor priporoča neka stara modrost — samo desetkrat, temveč stokrat vsako paro v žepu, preden jo izda. Tak človek sicer ne ravna napačno; vendar pa ne smemo zamisliti trgovcu, če mu je kupec z odprto roko vsekakor ljubši kakor omahljivec. Na vsak način ga vidijo trgovci rajše kot ono vrsto kupev, ki spleh ne vedo, kaj hočejo. Ta neodločnost hotenja napade sicer tudi take ljudi, ki drugače ne boleha jo na tem. To je utemeljeno v naravi stvari same. Treba kupiti nekaj daril, pa ne vemo kaj bi kupili. Enkrat mislimo na to, enkrat na drugo stvar, nato si zopet premislimo in za idemo v neko omahljivost, ki je za zaposlenega prodajalca še mučnejša kot za nas same.

Kupovati je umetnost, toda prodajati je na vsak način še večja.

Dober prodajalec mora biti dober poznavalec ljudi, imeti mora v sebi nekaj diplomatskega in osvajajočega talenta. Če bi bilo samo na tem, da se postavi prodajalec za pult in čaka, da kdo kupi blaga, potem bi to seveda ne bila nikaka umetnost. Način, kako spreten prodajalec za prodajalno mizo spozna razpoložene kupe, kako mu da v roke predmet, ki bi ga najbrže zanimal, način, kako brez vsiljivosti opiše odličnost in uporabljivost v pravi luči in, ne da bi preveč govoril, kupeca kar hipnotizira, da rad kupi. Tu se pokaže več prodajalec.

Vsiljivost in gostobesednost pa nam obratno pokažeta slabega prodajalca. Nič ne ozlovolji izvedenega kupeca bolj kot to, če zapazi, da ga hoče kdo z nerodnimi sredstvi zapeljati do nepotrebnih izdatkov.

V trgovini se naravno vedno uporabljajo tudi neke stalne fraze. Toda nekaterim kupcem te stare fraze že presedajo, zlasti, če so izgovorjene brez notranjega prepričanja, da so res samo fraze. Sablonske fraze so: »To je najnovejša«, »To je strogo moderno«, »Tega ne dobite nikjer po tej ceni«, itd. Treba vedno paziti na to, komu so te fraze namenjene. Tudi oči-

ten izraz razočaranja, ki ga marsikateri prodajalec ne more zatajiti, če kupec ne kupi ravno tega, česar bi se on rad iznebil, za ponoven poset trgovine gotovo ni vabljiv.

Često pripisuje občinstvo prodajalcu nadnaravne zmožnosti. Dober prodajalec zna vsekakor brati iz obrazov; da bi pa moral znati brati tudi misli drugih, je seveda prevelika zahteva. Pa pojdite enkrat med božičnimi tedni za pol ure kot tih opazovalec v knjigarno, in prišli boste do prepričanja, da mnogi domnevaajo kot ob sebi umevno, da zna knjigotrtec brati njihove misli. Pridejo v knjigarno z besedami: »Kako knjigo bi rad kupil?«; zdi se, da ti ljudje niti nemanj ne pomislijo, da ima knjigotrtec nekaj tisoč knjig na izbiro. Samo s pomočjo pravečatega izpraševanja vesti izve revež, kakšne vrste knjigo si prav za prav kupec predstavlja in čisto mora zložiti predenj cele kupe najrazličnejših knjig, preden se po težavnem iskanju za eno odloči.

Kamor koli pogledamo, povsod poskušajo ljudje doseči svojo korist, povsod velja za zaslužno, če kdo dobro kupi, in za še bolj zaslužno, če kdo dobro prodaja. Nakup in prodaja vladata svet. —jd—

Trgovinski register

Vpisale so se naslednje firme:

Ivan Zabrot, Bobovk, obč. Predložje. Obratni predmet: lesna industrija in izvozna trgovina. Izdelovanje opeke na tovarniški način. Imetnik: Zabrot Ivan, tovarnar v Bobovku. Prokurist: Ham Karol.

Fr. Premrov & sin, lesna industrijska d. d., Ljubljana. Obratni predmet: trgovina z lesom in lesnimi izdelki ter vsemi v lesno stroko spadajočimi predmeti, ustanavljanje in obratovanje tovarniških in obrtnih podjetij za mehanično ali kemično predelavo in izdelavo lesa in lesnih produktov, nadalje transportnih podjetij in drugih, ki so potrebna za prej navedena podjetja, pridobivanje nepremičnin itd. Delniška družba. Temeljna glavica 980.000 din, razdeljena na 98.000 polno vplačanih delnic po 100 din. Člani upravnega sveta so: Premrov Vladimir, industrialec iz Martinjaka pri Cerknici, Premrov Iza, roj. Beneš, njegova soproga, in Milan Lah, posestnik iz Loža. Tvrdo zastopata po dva člana upravnega sveta ali en član in en prokurist.

Wrentschur Harald, Marenberg. Obratni predmet: parna žaga.

Pernat Anton, lesna trgovina, Meža. Obratni predmet: trgovina z lesom, živino in poljskimi pridelki na debelo.

Veržun Ivan, lesna trgovina, Meža. Obratni predmet: trgovanje z lesom, gozdnimi, deželnimi in poljskimi pridelki na debelo.

Štefan Šerbak, trgovina z lesom na debelo, Pameče.

Izidor Jelinčič, Rakek. Obratni predmet: trgovina z lesom in izvoz lesa.

Vpisale so se naslednje izpremembe:

Prva hrvatska štedionica v Zagrebu, podružnica v Ljubljani. Znanjume se, da je vložila firma pri banski oblasti v Zagrebu prošnjo za podaljšanje odloga plačil, počenši od 23. maja 1941 dalje.

Stermečki in drug, Celje. Obratni predmet: izdelovanje oblek in zaloga ter prodaja istih. Izbršje se izstopivši družbenik in poslovodja Edvard Cimerman, krojaški mojster v Celju, na njegovo mesto pa se vpiše Rudolf Verdenik, krojaški mojster v Celju. Za zastopanje sta upravičena oba družbenika.

Glivač, industrija in trgovina z deželnimi in gozdnimi pridelki, družba z o. z., Ljubljana. Družba se je razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidator: Makso Sever, trgovec v Ljubljani.

Javna skladišča, družba z o. z., Ljubljana. Vpišejo se novi poslovodje: Rustia Anica, veletrgovka v Ljubljani, Verovšek Jurij, Verovšek Jože, oba veletrgovca, vsi v Ljubljani.

Jugoslovanske tekstilne tvornice Mautner d. d., Ljubljana. Izbršje se prokurist Wessely Rihard.

Poočituje se, da sta prokurista Ivkovič Artur (Ahmed) in Vašič Mihajlo imenovana za podravnatelja družbe.

Souvan - Co., Ljubljana. Izstopil je javni družbenik Sever Ferdinand. Vstopila sta kot javna družbenika Souvan Nada, soproga tr-

govca, in Jaklič Viljem, krojaški mojster v Ljubljani. Družbo zastopata po dva družbenika kolektivno.

Jugu, družba z o. z., Maribor. Družba se je razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidator: Misita Aleksander, dosedanji poslovodja.

do 14,40 in za marec po 13,40 do 15,10 penga. Te cene so znatno nižje kakor pa naše.

Na domačih trgih

je položaj naslednji:

Povpraševanje po pšenici, koruzi in moki je neprestano veliko, do blaga pa ni mogoče priti. Na novosadski borzi sploh ni bilo nobenega prometa.

Cene fižolov rastejo. Ponudba je slaba po ceni 580, nekaj več po ceni 600 din.

Tudi po rži je močno povpraševanje, zlasti iz Slovenije. Ponudbe skoraj ni.

Cena navadnega 62 g težkega ječmena je okoli 470 din. Mnogo povpraševanja, malo ponudbe.

Podobno je tudi z ovsom. Cene rastejo še nadalje.

Doma in po svetu

V Beogradu so zopet ožvevlili politični pogovori ter konference med politiki. Več konferenc je imel tudi minister dr. Kulovec.

Min. predsednik Cvetković je pristal, da dobi dravska banovina pri PAB za svojo prehranjevalno akcijo 100 milijonov din posojila po zelo ugodnih pogojih. Mogla bo svoje prejšnje, manj ugodno posojilo konvertirati.

Skoraj vsi večji listi v Evropi pišejo o dveletnici Cvetkovićeve vlade z velikim priznanjem ter zlasti poudarjajo njene zasluge za rešitev srbsko-hrvatskega vprašanja ter njena uspešna prizadevanja, da je ohranila Jugoslavija z vsemi sosednimi državami dobre odnose.

Da se olajša materialni položaj drž. nameščencev, nameravajo odločujoči činitelji — po vesteh iz Zagreba — izdati drž. nameščencem in njih družinam živila po znatno znižanih cenah.

Ban donavske banovine je potrdil pravila Zveze madžarskih kulturnih društev.

Ban dr. Šubašič se je z dubrovniških proslav vrnil v Zagreb. Vse svečanosti so se izvršile po programu in ob največji udeležbi ljudstva. Ban dr. Šubašič je bil povsod od ljudskih množic pozdravljen z iskrenim navdušenjem.

Veliki bolgarski komponist Dobri Hristov je umrl v Sofiji. Še pred kratkim je praznoval svojo 65-letnico, katere se je ves bolgarski narod spominjal z velikim priznanjem za njegovo delo. Pokojnik je bil tudi velik prijatelj Jugoslovancev.

V Zagrebu je tragično in nenadoma izgubil življenje mladi in zelo plodoviti hrvatski pisatelj Ivan Kozarčanin, kulturni urednik »Hrvatskega dnevnika«. Slava spominu obeh zaslužnih kulturnih delavcev!

Minimalno mezdo za rudarje na ozemlju banovine Hrvatske je določil ban dr. Šubašič na 4 din na uro.

Peklenski stroj je eksplodiral v prostorih angleškega kluba v Zagrebu. Zrtev eksplozije je bila ga. inž. Nada Schwarz, kateri bodo morali odrezati obe nogi. Pohoštvo v klubu je popolnoma razdejano. Banska oblast v Zagrebu je razpisala nagrado 100.000 din za tistega, ki bi pripomogel k odkritju teroristov, ki so izvršili ta atentat.

150 kitajskih pilotov, ki so se izvežbali v Sovjetski Rusiji, odpotuje v kratkem k Cankarjevemu armadi.

Za zgradnjo invalidskega paviljona v Slatinu pri Banjaluki je dovolilo ministrstvo za soc. politiko 2 milijona din invalidom vrbaske banovine.

Izvoz presežkov naših sardin je

Zakaj ne zbiramo odpadkov,

ki so danes surovine, celo plemenite

Ni dolgo tega, ko so listi objavili vest, da bodo morale naše tvornice ribjih konserv ustaviti delo, ker ne morejo dobiti materiala za izdelovanje konserv. Če se to zgodi, in verjetno se bo zgodilo, ne bodo zelo prizadeti samo naši ribiči in delavci v konservnih tovarnah, temveč tudi mi sami, ker bomo morali pogrešati ribje, a tudi druge konzerve. Istočasno ko slišimo, da je v nevarnosti naša konzervna industr., pa po vseh hišah Jugoslavije mečejo prazne konzervne škatle med smeti, kot da bi imeli teh surovin v izobilju. Ali je n. pr. res nemogoče predpisati, da dobi vsak novo konservo le, če prinese nazaj staro izpraznjeno konzervno škatlico? Zelo mnogo tovarnam potrebnega materiala bi se mogoče na ta način zbrati brez vseh težav. Tako pa se odpadki, ki so v današnjih časih draga surovina, ki se sploh nabaviti ne more, mečejo v smeti. Ali smo res tako bogati, da mečemo stran material, ki ga moramo plačevati v devizah in ga še ne dobimo?

V drugih državah, ki so neprimerno bogatejše ko naša, se organizirajo velike akcije za zbiranje odpadkov. Pri nas takšnih akcij ne poznamo, temveč le akcije za zbiranje prispevkov, kakor da bi bile te najbolj plemenite. Za takšne akcije znamo vpreči tudi šolsko mladino, čeprav so te akcije najmanj vzgojne. Pri zbiranju odpadkov, ki bi predočilo mladini, kako ima vsak predmet, tudi že rabljen, svojo vrednost, pa seveda mladine ne znamo in niti ne poskusimo angažirati.

In kaj se vse more doseči s takšnim zbiranjem materiala, naj navedemo za primer Švice.

V mestu Solothurnu s 15.000 prebivalci se je v enem mesecu nabralo: 7250 kg papirja, 550 kg kosti, 520 kg cunj, 1280 kg konzervnih škatlic, 800 kg kovin, 180 kilogramov črepij, 12 kg kositrskih tub, 526 steklenic. Koliko več bi mogli nabrati v Ljubljani.

Kaj vse so nabrali šolski otroci v Švici? V nekaj dneh je zbrala samo ena socialna ustanova za vpoklicane vojake 5000 kg staniola in 200 kg tub iz kositra. Otroci so imeli veselje z zbiranjem, ker so se mogli izkazati kot koristni državljani, spoznali so vrednost blaga in pri tem so še koristili celoti ter vpoklicanim vojakom. Pri nas pa imamo šolsko mladino menda le za prazne parade. Ne znamo ceniti vrednosti blaga, ne znamo tudi ceniti vrednosti mladine.

Se zelo mnogo bi mogli navesti o uspešnosti švicarskega zbiranja odpadkov. Tako so n. pr. v Baslu zbrali toliko kuhinjskih odpadkov, da se je mogla v okolici mesta svinjereja znatno dvigniti. Na kaj takšnega pri nas niti ne mislimo, pa čeprav že čutilimo, kako zelo nam manjka surovine.

Seveda pa je treba vsako zbiranje tudi dobro organizirati, da bodo zbiratelji nagrajeni in da se bodo zbrani odpadki res dobro uporabili. Vse to so v mnogih državah že izvedli.

Zakaj ne bi tega izvedli tudi pri nas?

Položaj na žitnem trgu

Dočim vlada v čezmorskih krajih velika preobilica blaga, je na evropskih trgih pomanjkanje.

V Severni Ameriki je padla cena pšenice od 85,75 na 82,75 centa za bušelji, a bi cene padle še bolj, če ne bi oblast intervenirala. V Winnipegu je padla cena od 77 na 76,75. Cene so padle, ker od 11 držav, ki so v mirnem času kupovale v Sev. Ameriki žito, so ostale le še tri države: Anglija z Irsko, Portugalska in v manjši meri Španija.

Argentinsko kmetijsko ministrstvo ceni letošnjo pšenično žetev za še enkrat boljše od lanske, na vsak način pa bo dala vsaj 1 milijon ton več ko lani. Tudi po kakovosti bo letošnja pšenica boljša.

Uradni podatki o avstralski žetvi sicer še niso objavljeni, vendar se

računa v trgovskih krogih, da bo dela 3 milijone ton proti 5,7 milijona lani. Lanske zaloge pa znašajo še 3 milijone ton, da bo imela Avstralija po kritju lastne potrebnje (pold.ug milijon ton) še 4,5 milijona ton pšenice za izvoz.

Podoben položaj ko na pšeničnem je tudi na koruznem trgu. Na chicaškem trgu je padla cena koruze od 63,125 na 61,375 centa.

Argentinska vlada je predpisala, da se sme izvažati koruza samo s posredovanjem žitne junte. Pričakuje se naredba, po kateri bodo morale velike tovarne uporabljati koruzo kot kurivo, ker drugače ne bo mogoče potrošiti velikih zalog koruze, ki jih ima Argentina.

Madžarska je predpisala nove koruzne cene, in sicer za januar po 12,10—13,80, za februar po 12,70

Koliko trgovcev gre na letni dopust in odmor?!

1—2%! Vsi drugi pa se mučijo in delajo brez ozira na zdravje!

Zato vsaj doma pijte

RADENSKI ZDRAVILNI VRELEC

tistega z rdečimi srci,

našo najboljšo prirodno mineralno vodo. Zdravje in užitek!

TRGOVCI MESARJI

Predno se odločite za nakup avtomatske tehtalnice, si ogledajte na vsak način pred nakupom naše tehtalnice, katere so v pogledu izdelave in trpežnosti najpopolnejše, kar jih je bilo do danes na trgu.

Na zahtevo pošljemo našega zastopnika.

TOVARNA KOVINSKIH IZDELKOV PONTOS CENTRALA

d. z o. z. MARIBOR
Meljska cesta 55 in 55a

Sejmi

9. februarja: Pilištanj, Slovenske Konjice, Grahovo, Mengeš, Zagorje ob Savi.
10. februarja: Videm-Dobrepolje, Središče, Sv. Jurij pri Celju-okolica.
11. februarja: Kamnik, Ormož, Ljutomer, Maribor, Dol. Lendava.
12. februarja: Motnik, Celje, Pluj, Trbovlje.
13. februarja: Turnišče.
14. febr.: Dob pri Kamniku, Zalec, Brežice, Ponikva, Sevnica, St. Lambert, Zirovnica, Maribor.
15. febr.: Brežice, Celje, Trbovlje, Bogojina.

**KNJIGOVESNICA
JUGOSLOVANSKE
TISKARNE**

reg. zadr. z o. zav.

**LJUBLJANA
KOPITARJEVA 6**

Nudi po izredno nizkih cenah: Salda konte, štruce, journaie, šolske zvezke, mape, odjemalne knjižice, risalne bloke itd.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja delodajalce,

da so v prejšnjem mesecu dostavljeni plačilni nalogi zapadli v plačilo. Prispevki morajo biti poravnani v osmih dneh po prejemu plačilnega naloga!

Za čuvanje pravice zavarovanecov do pokojnine je potrebno, da so zavarovalni prispevki dejansko plačani!

To opozorilo se smatraiti kot opomin! Proti delodajalcem, ki ne bodo poravnali prispevkov, mora urad uvesti prisilno izterjavo brez predhodnega opomina. Urad izvršuje važne socialne dolžnosti, ki ne dopuščajo odlašanja.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

je največji slovenski pupilarovarni denarni zavod. Dovoljuje posojila na menice in vknjižbe

Za vse vloge in obveze hranilnice

iamči

Mestna občina ljubljanska